

Opgaveglidning i Social- og Sundhedssektoren

Medlemspulsen fra april 2023 indeholdt en række spørgsmål til FOAs medlemmer i Social- og Sundhedssektoren om udviklingen i deres arbejdsopgaver, deres indflydelse på opgavefordeling og muligheder for kompetenceudvikling. I alt 2.594 medlemmer fra målgruppen gennemførte undersøgelsen, der blev udsendt i perioden 31. marts til 17. april 2023.

Nogle af spørgsmålene i undersøgelsen er også blevet stillet i en Medlemspuls i 2017 (2.433 respondenter) og 2022 (2.913 respondenter). Resultaterne fra disse er inddraget i dette notat.

Undersøgelsens hovedkonklusioner

- **Indflydelse:** I Social- og Sundhedssektoren oplever to ud af tre (66 %) af FOAs medlemmer, at de har indflydelse på, hvordan opgaver fordeles på deres arbejdsplads. Indflydelsen varierer på tværs af arbejdssted. Færrest medarbejdere i hjemmeplejen og flest i socialpsykiatrien oplever at have indflydelse på opgavefordelingen.
- **Kompetencer:** Hvert femte FOA-medlem i Social- og Sundhedssektoren (21 %) er ansat på en arbejdsplads, hvor der ikke er tilstrækkelig mulighed for at bringe sine kompetencer i spil. Samtidig er tre ud af 10 (33 %) uenige i, at de har gode muligheder for kompetenceudvikling. Dette opleves især af medarbejdere i hjemmeplejen.
- **Fastholdelse:** Hvert tredje FOA-medlem (34 %) overvejer at søge væk fra deres arbejdsplads. Andelen er større blandt de medarbejdere, der ikke får mulighed for at bruge deres kompetencer.
- **Nye arbejdsopgaver:** Inden for de seneste 2 år har 39 procent af medlemmerne i Social- og Sundhedssektoren fået nye opgaver. Af dem oplever to ud af fem (41 %), at deres faggruppe varetager flere opgaver end tidligere. Fire ud af fem (80 %) føler sig klædt på til at varetage de opgaver, de har fået tilført. Desuden angiver tre ud af 10 FOA-medlemmer (31 %), at de gerne vil påtage sig nye arbejdsopgaver, hvis de fik mulighed for kompetenceudvikling. Det gælder særligt medarbejdere i hjemmeplejen (37 %), samt på hospitaler og genoptræningstilbud (35 %).
- **Arbejdsopgaver og kontinuitet:** Blandt FOAs medlemmer i Social- og Sundhedssektoren angiver 30 procent, at de har overtaget opgaver fra andre faggrupper af hensyn til kontinuiteten hos borgeren.
- **Fordeling af opgaver mellem faggrupper:** Mere end hver tredje (35 %) løser opgaver, der kunne løses af andre faggrupper. Her nævnes særligt sygepleje og pleje. Social- og

KONTAKT

Notat udarbejdet af:
FOA Politik, Strategi og Ledelse – Analyseteamet

Politisk ansvarlig:

Maria Juul-Madsen
Tlf. 46 97 23 16

Mie Andersen
Tlf. 46 97 24 25

Gertrud Lynge Mikkelsen

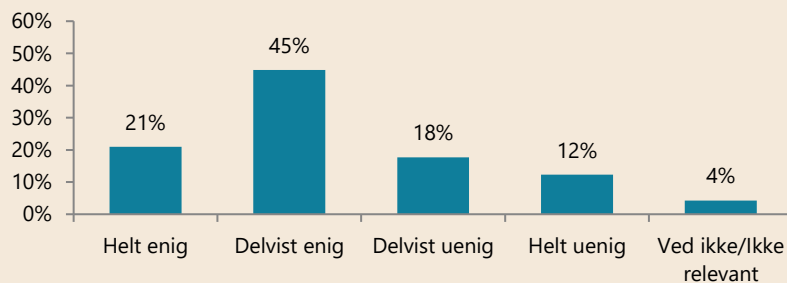
sundhedshjælperne fremhæver at opgaver indenfor rengøring og madlavning kan varetages af andre grupper.

- **Fratagelse af arbejdsopgaver:** Inden for de seneste 2 år, har 15 procent oplevet, at de har fået frataget arbejdsopgaver. Det gælder især opgaver inden for sygepleje og pleje, samt medicingivning og dosering. 12 procent har oplevet, at hele deres faggruppe har fået frataget opgaver. Her nævnes især sygeplejefaglige opgaver, som nu varetages af sygeplejerskekolleger.
- **Begrænsning af opgaver:** Hver fjerde (24 %) må ikke løse opgaver på deres arbejdsplads, selvom de har kompetencerne til det. Det gælder især social- og sundhedsassistenterne, der blandt andet fremhæver, at de kan varetage opgaver inden for medicin. Social- og sundhedshjælperne nævner især opgaver inden for sygepleje og pleje, som de kunne varetage.

FOA-medlemmers indflydelse på opgavefordeling

FOAs medlemmer er blevet spurgt, hvorvidt de er enige i, at medarbejderne på deres arbejdsplads har indflydelse på, hvordan opgaver fordeles mellem faggrupper. Her svarer to ud af tre (66 %), at de har indflydelse på opgavefordelingen på deres arbejdsplads. Heraf er 21 procent helt enige, mens 45 procent er delvist enige. Dette fremgår af figur 1.

Figur 1. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? - På min arbejdsplads har medarbejderne indflydelse på, hvordan opgaverne fordeles mellem faggrupperne

Antal svar: 2.594

I figur 2A og 2B på næste side er ovenstående spørgsmål opdelt på henholdsvis faggruppe¹ og arbejdssted.

Af figur 2A fremgår det, at syv ud af 10 (70 %) social- og sundhedsassistenter er enige i, at medarbejderne har indflydelse på opgavefordelingen. Dette er flere end social- og sundhedshjælperne (60 %).

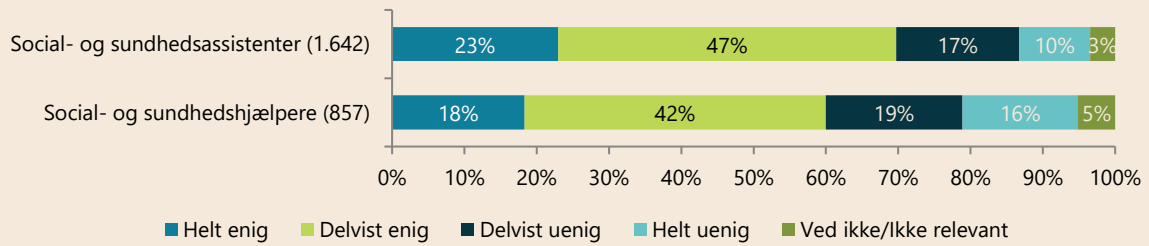
Derudover ses også en forskel på tværs af arbejdssted. Figur 2B viser, at respondenternes oplevelse af indflydelse varierer, alt efter hvor de arbejder. Blandt ansatte i hjemmeplejen svarer 44 procent, at de er uenige i, at medarbejderne på deres arbejdsplads har indflydelse på opgavefordelingen. Det er flere sammenlignet med ansatte på hhv. plejehjem og aktivitetscentre (25 %), hospitaler og genoptræningscentre (26 %) samt i socialpsykiatrien (21 %).

Det er i en supplerende analyse undersøgt, om forskellene på tværs af arbejdssted varierer som følge af personalesammensætningen. Det er der ikke fundet nogle entydige svar på.

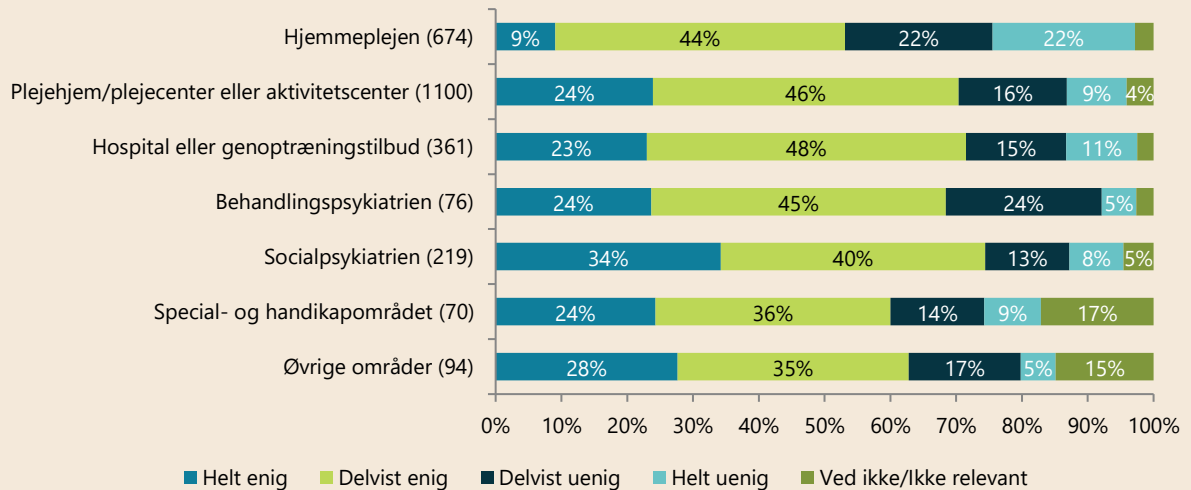
¹ I figurer, der viser opdeling af svar fordelt på faggrupper, er svarantallet 2.499. Det totale svarantal er 2.594, og antallet fordelt på faggrupper er mindre, da nogle af respondenterne hverken er social- og sundhedsassistenter eller social- og sundhedshjælper. Dette er gældende for alle figurer, der viser svar fordelt på faggrupper.

Figur 2. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? - På min arbejdsplads har medarbejderne indflydelse på, hvordan opgaverne fordeles mellem faggrupperne

A) Opdelt på faggruppe

B) Opdelt på arbejdssted

Antal svar: 2.594.

Opdelt på faggrupper er svarantallet 2.499, da nogle af respondenterne hverken er social- og sundhedsassistenter eller social- og sundhedshjælpere. Dette er gældende for alle figurer, der viser svar fordelt på faggrupper.

Procenttal under 3 procent fremgår ikke af figuren.

Medarbejdernes mulighed for at bruge deres kompetencer

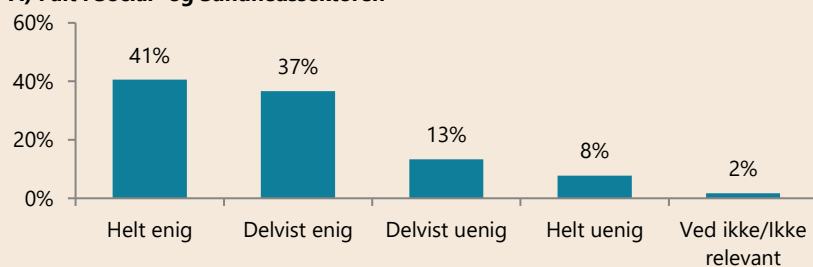
Figur 3A viser, hvor enige FOAs medlemmer er i et udsagn om, at deres arbejdsplads giver dem tilstrækkelig mulighed for at bruge kompetencer fra uddannelse og arbejde. Otte ud af 10 (78 %) er enige i dette. Omvendt er en ud af fem (21 %) uenige i, at de har tilstrækkelig mulighed for at bruge deres kompetencer. Heraf er 13 procent delvist uenige, og otte procent helt uenige.

I figur 3B er besvarelsene opdelt på arbejdssted. Her ses det, at 27 procent af medarbejderne i hjemmeplejen ikke mener, at deres arbejdsplads giver dem tilstrækkelig mulighed for at bruge deres kompetencer. Det er signifikant flere end på henholdsvis hospitaler og genoptræningscentre (19 %) og socialpsykiatrien (15 %).

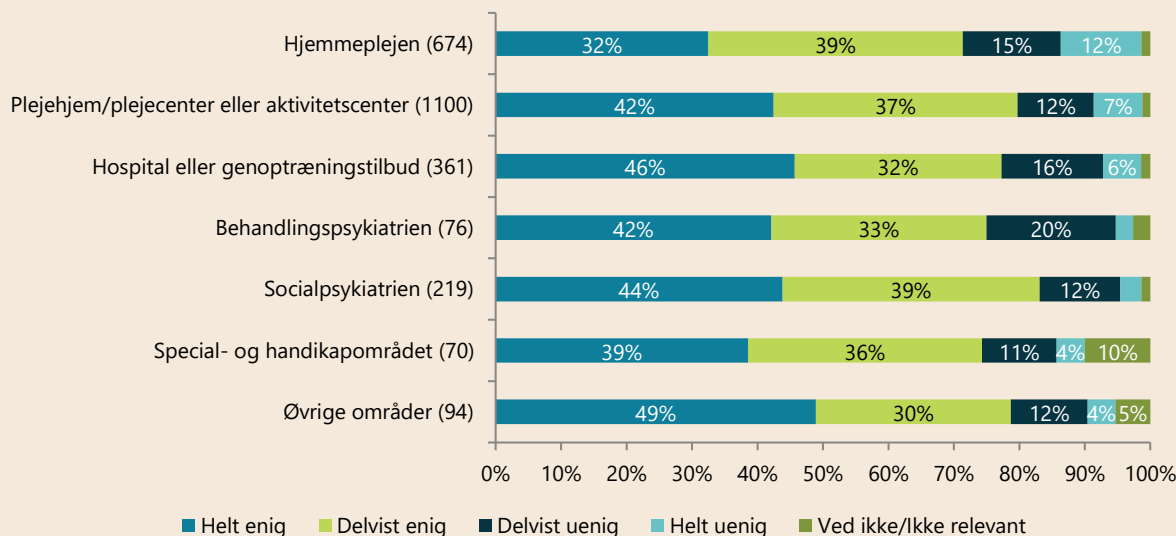
Samme spørgsmål blev stillet i 2022, med en lignende fordeling af svar (ikke vist i figur). Der er desuden ikke fundet en forskel på svarene mellem social- og sundhedshjælpere og -assistenter.

Figur 3. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? - Min arbejdsplads giver mig tilstrækkelige mulighed for at bruge de kompetencer, jeg har fået igennem uddannelse og arbejde

A) I alt i Social- og Sundhedssektoren

B) Opdelt på arbejdssted

Antal svar: 2.594

Procenttal under 3 procent fremgår ikke af figuren.

Mulighed for kompetenceudvikling

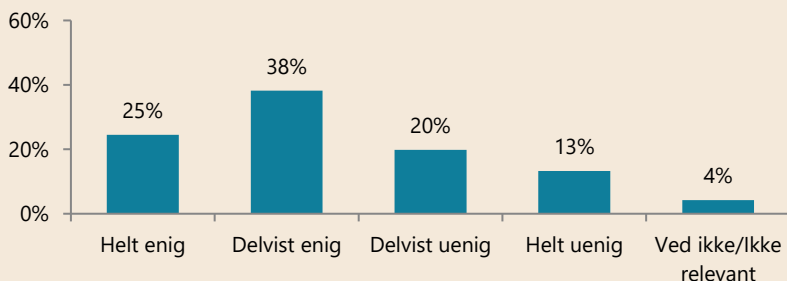
I figur 4A ses medlemmerne i Social- og Sundhedssektorens svar på, hvorvidt de er enige i, at de har gode muligheder for den nødvendige kompetenceudvikling på deres arbejdsplads. Til det svarer seks ud af 10 (63 %), at de er enige, hvoraf 25 procent er helt enige, og 38 procent er delvist enige. Omvendt ses det, at mere end tre ud af 10 (33 %) er uenige i, at de får den nødvendige kompetenceudvikling på deres arbejdsplads. Heraf er 20 procent delvist uenige og 13 procent helt uenige. Der er ikke fundet forskel på svarene mellem social- og sundhedshjælpere- og assistenter.

Figur 4B viser, at 39 procent i hjemmeplejen er uenige i, at de har mulighed for at få den nødvendige kompetenceudvikling. Dette er signifikant flere end på henholdsvis plejehjem og aktivitetscentre, samt hospitaler og genoptræningstilbud, hvor 32 og 29 procent af medarbejderne mener det samme.

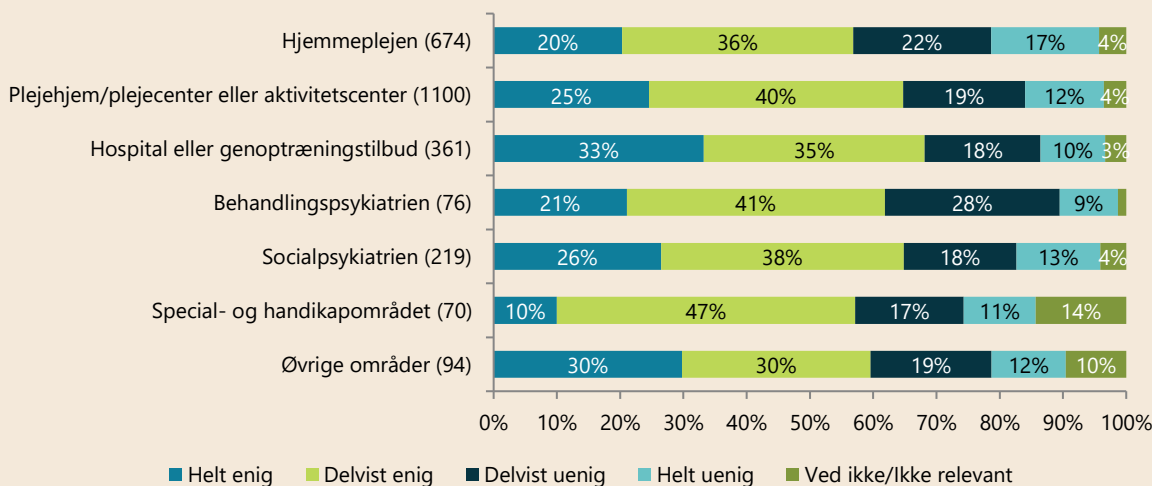
I 2022 blev medlemmer spurgt om følgende: "Min arbejdsplads/leder giver mig mulighed for at udvikle mine kompetencer". Respondenternes svar til det spørgsmål, er sammenlignelige med svarene i figur 4A.

Figur 4. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? - På min arbejdsplads har jeg gode muligheder for at få den nødvendige kompetenceudvikling

A) I alt i Social- og Sundhedssektoren

B) Opdelt på arbejdssted

Antal svar: 2.594

Procenttal under 3 procent fremgår ikke af figuren.

Udfordringer med fastholdelse af FOAs medlemmer

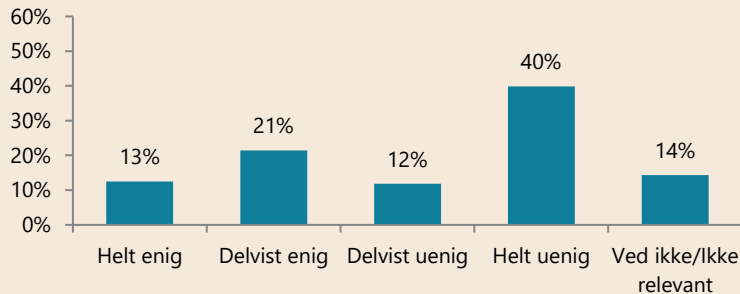
Hvert tredje (34 %) i Social- og Sundhedssektoren overvejer at søge væk fra deres arbejdsplads. Omvendt angiver over halvdelen (52 %), at de ikke overvejer at søge væk, hvoraf 40 procent er helt uenige i udsagnet. Det fremgår af figuren herunder.

Der er hverken fundet gennemgående signifikante forskelle mellem faggrupper eller arbejdssteder. Dog ses en sammenhæng mellem medarbejdernes mulighed for at bruge deres kompetencer, og hvorvidt de overvejer at søge nyt arbejde (se figur 5B).

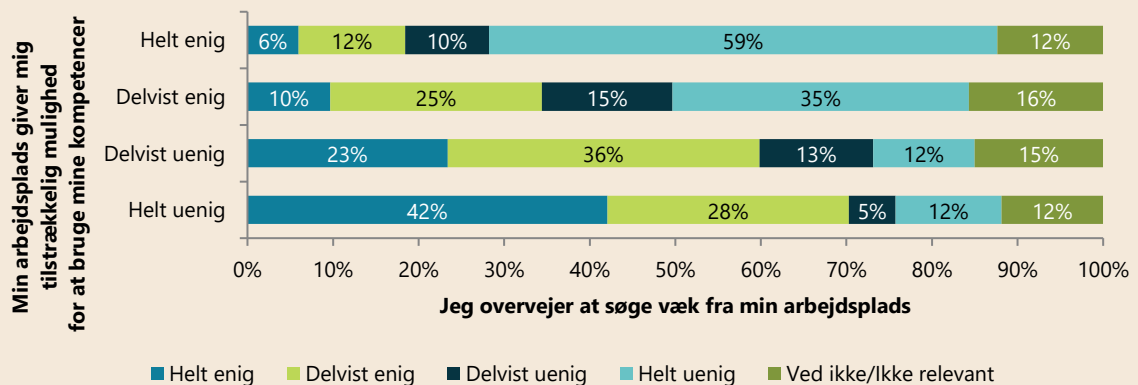
Blandt medarbejdere, der er helt enige i, at de har tilstrækkelig mulighed for at bruge deres kompetencer, overvejer 18 procent at søge væk fra deres arbejdsplads. Omvendt overvejer 70 procent af de medarbejdere, som er helt uenige i, at de har tilstrækkelig mulighed for at bruge deres kompetencer, at søge væk fra deres arbejdsplads. Jo mindre mulighed medarbejderne har for at bruge deres kompetencer, jo færre overvejer at søge væk fra arbejdspladsen.

Figur 5. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? - Jeg overvejer at søge væk fra min arbejdsplads

A) I alt i Social- og Sundhedssektoren

B) Krydset med: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? – Min arbejdsplads giver mig tilstrækkelig mulighed for at bruge de kompetencer, jeg har fået igennem uddannelse og arbejde

Antal svar: 2.594

Nye arbejdsopgaver

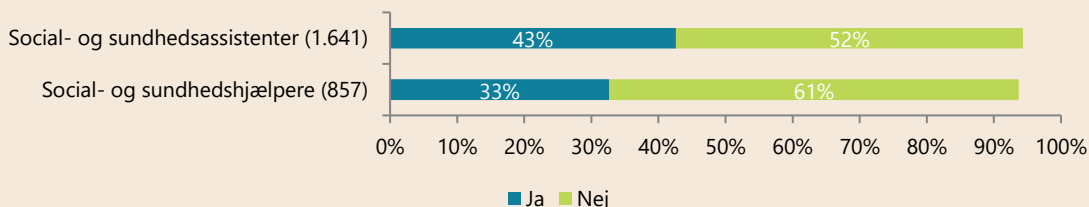
Godt fire ud af 10 (39 %) af medlemmerne i Social- og Sundhedssektoren, har inden for de seneste 2 år fået tilføjet nye typer af opgaver (se figur 6A). Desuden viste analysen, at der er flere social- og sundhedsassistenter, som har fået nye opgaver (43 %), sammenlignet med hjælperne (33 %) (ikke vist i figur).

Der er ikke en gennemgående forskel på, om man har fået nye opgaver, alt efter hvor man arbejder. Dog oplever en større andel af de ansatte på hospitaler og genoptræningscentre (37 %) end i hjemmeplejen (37 %) at deres opgaveportefølje er vokset. Opdelingen på arbejdsplads fremgår af figur 6B.

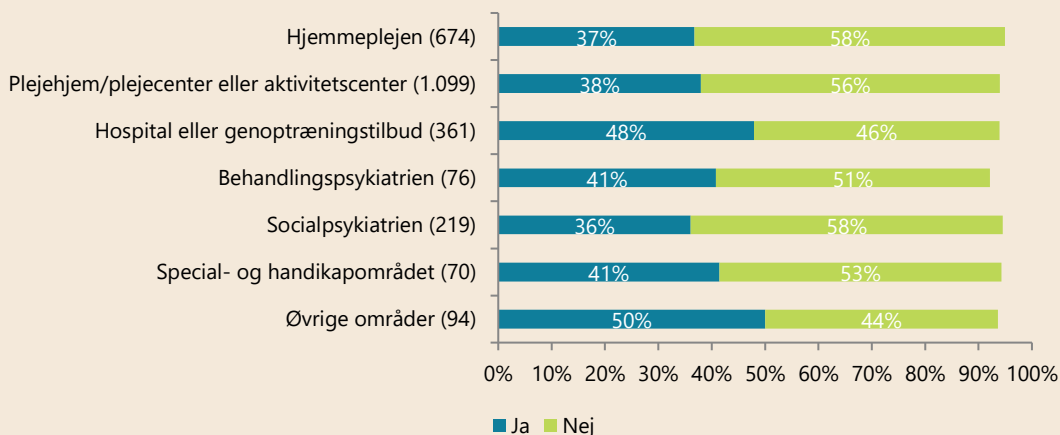
Spørgsmålet om nye opgaver blev også stillet i 2017. Her havde markant flere fået nye opgaver sammenlignet med to år forinden. 65 procent angav, at de havde fået nye opgaver, mens 29 procent angav, at de ikke havde. 7 procent svarede "Ved ikke" (fremgår ikke af figur).

Figur 6. Har du inden for de seneste 2 år fået tilført nye typer af arbejdsopgaver eller funktioner, du ikke tidligere har haft?

A) Opdelt efter faggruppe

B) Opdelt på arbejdssted

Antal svar: 2.594, da nogle af respondenterne hverken er social- og sundhedsassistenter eller social- og sundhedshjælpere.

De medlemmer, der svarede, at de har fået nye opgaver inden for de seneste 2 år, havde mulighed for at uddybe disse opgaver i et åbent kommentarfelt. I alt 877 medlemmer benyttede sig af dette (heraf 571 social- og sundhedsassistenter og 230 social- og sundhedshjælpere).

Lidt over en femtedel (23 %) skriver, at de har fået mere ansvar, f.eks. som vagtplanlægger, medicinansvar, koordinater eller superbruger i henholdsvis Cura eller Nexus. Det er især social- og sundhedsassistenterne, der har svaret dette. Ca. en fjerdedel (27 %) af alle social- og sundhedsassistenter, der beskrev deres opgaver, har fået mere ansvar, mens dette gjaldt ca. en femtedel (19 %) af social- og sundhedshjælperne.

Mere end hver tiende (13 %) angav, at de havde fået nye opgaver inden for sygepleje og pleje. Her er bl.a. tale om sårpleje, øjendrypning, kateterskyl og stomipleje. Dette gjaldt især social- og sundhedshjælperne, hvor mere end hver femte (22 %) skrev dette. Derudover skrev 19 medlemmer direkte, at en af deres nye opgaver var relateret til sonde, oftest sondeernæring.

16 procent har fået administrationsopgaver som dokumentation eller bestilling af varer, og 13 procent har fået opgaver med oplæring som f.eks. praktik- eller forflytningsvejleder.

Herunder ses udvalgte medlemskommentar, som afspejler pointerne i analysen.

Som social- og sundhedshjælper overtog jeg assistentopgaverne, da vi mangler assistenter i huset, og sygeplejersker er ansvarlige for over 82 beboere. Så ja, der er blevet tilført masse nye opgaver som PEG-sonde, sårpleje, kompressionsbehandling, Duodopasonde, skift af plaster, stomipleje og skiftning, blodsuktermåling, Tidlig Opsporing af Begyndende Sygdom hos beboere, osv.

Social- og sundhedshjælper, plejehjem/plejecenter/aktivitetscenter

Mere dokumentation, som ikke er til gavn for beboerne, men en stor tidsrøver fra de timer vi har sammen med beboerne

Social- og sundhedsassistent, plejehjem/plejecenter/aktivitetscenter

Vi skal selv samle borger op som er faldet, hvilket slider på kroppen. Vi skal have nødkaldstelefoner og borgertelefoner med ud på ruterne, hvilket forstyrrer meget. Vi får mere og mere assistent arbejde. Vi får flere faste besøg men ikke mere personale. Vi skal agere som et akutteam, men får ikke tillæg.

Social- og sundhedshjælper, hjemmeplejen

Mange forskellige opgaver, der er ikke folk nok, så det er alt muligt der bliver lagt på aftenvagterne. Der er en del afløsere som er ufaglærte, hvilket også giver meget ekstra arbejde.

Social- og sundhedsassistent, plejehjem/plejecenter/aktivitetscenter

Flere forskellige sygeplejerskeopgaver, som tidligere var forbeholdt sygeplejerskerne.

Social- og sundhedsassistent, hjemmeplejen

Vi varetager flere komplekse forløb, fordi borgerne hurtigere udskrives fra sygehusene.

Social- og sundhedsassistent, hjemmeplejen

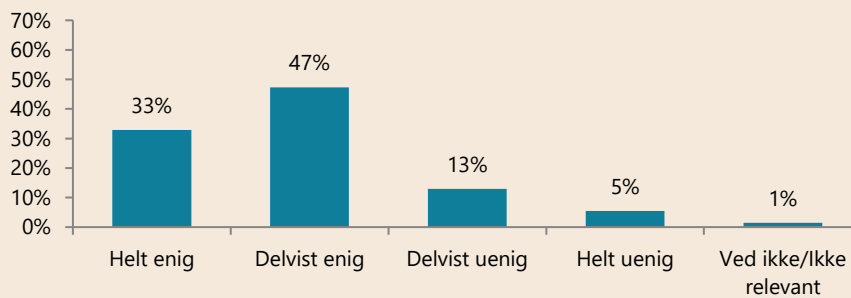
Tryghed i nye opgaver

De medlemmer, der angav, at de havde fået nye opgaver inden for de seneste 2 år, blev også spurgt, om de har følt sig klædt på til opgaverne. Til det angiver fire ud af fem (80 %), at de føler sig klædt på. Heraf er hver tredje (33 %) helt enig, mens 47 procent er delvist enig. Omvendt er 18 procent uenige, hvoraf 13 procent er delvist uenige, og 5 procent er helt uenige (se figur 7A).

Der er hverken statistisk signifikant forskel på medlemmernes besvarelse, når der opdeles på faggruppe eller arbejdssted. Dette kan dog skyldes, at antallet af respondenter her er lavere, end i resten af undersøgelsen, da spørgsmålet kun er stillet til medlemmer, som har fået nye opgaver.

Figur 7. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Jeg føler mig klædt på til de nye opgaver, som jeg har fået tilført de seneste 2 år.

I alt i Social- og Sundhedssektoren

Antal svar: 1.024.

Opdelt på faggrupper er svarantallet 979, da nogle af respondenterne hverken er social- og sundhedsassistenter eller social- og sundhedshjælpere.

Procenttal under 3 procent fremgår ikke af figuren.

I 2017 blev samme spørgsmål stillet. Her angav en tilsvarende andel (79 %) som for nærværende undersøgelse, at de følte sig klædt på til deres nye opgaver.

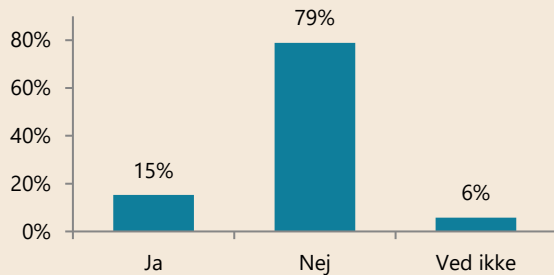
Fratagelse af opgaver

Respondenterne er også blevet spurgt, om de inden for de seneste 2 år har fået frataget opgaver. Dette har 15 procent svarer ja til (se figur 8). Der er ikke bestemte arbejdssteder eller faggrupper, der i nævneværdig grad afviger fra den generelle svarfordeling, hvorfor dette ikke fremgår i en figur.

I 2017 angav næsten dobbelt så mange, nemlig hver fjerde (28 %), at de havde fået frataget opgaver de seneste 2 år.

Figur 8. Har du inden for de seneste 2 år fået frataget opgaver, du før varetog?

I alt i Social- og Sundhedssektoren

Antal svar: 2.594

324 medlemmer valgte at bruge det åbne kommentarfelt til at beskrive, hvilke opgaver de inden for de seneste 2 år har fået frataget. Heraf 195 social- og sundhedsassistenter og 101 social- og sundhedshjælpere.

Lidt over en femtedel (22 %) skriver, at det er opgaver inden for sygepleje og pleje, de har fået frataget. Næsten en tredjedel (31 %) af social- og sundhedshjælperne, har fået frataget denne type opgaver. Der er tale om opgaver som sårpleje, skift af smertepaster, øjendryp og kateterskyl.

Lidt under en femtedel (19 %) skriver, at de har fået frataget opgaver med medicindosering og injektion af for eksempel insulin. Dette gælder især social- og sundhedsassistenterne, hvor en fjerdedel (26 %) procent angiver dette.

Jeg måtte på mit tidligere arbejde i en anden kommune, som social- og sundhedsassistent, varetage opgaven med Fragmin injektioner, Marevan behandling, SIK, RIK, anlæggelse af kateter på både mand og kvinde, samt var oplært i mere kompleks sårpleje. Disse opgaver er nu frataget mig, efter at jeg er ansat i en anden kommune.

Social- og sundhedsassistent, hjemmeplejen

Efter 10 år med bl.a. øjendråber og smøring med salve, må jeg nu intet, medmindre det er uddelegeret på hver enkelt borger.

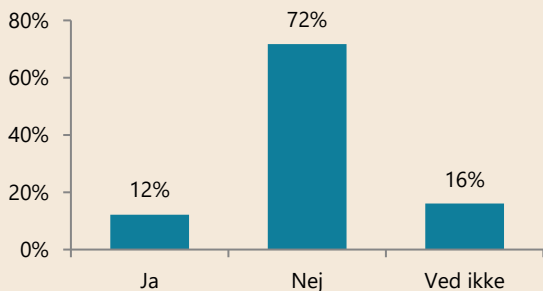
Social- og sundhedshjælper, plejehjem/plejecenter

Figur 9 viser, at 12 procent af FOAs medlemmer i Social- og Sundhedssektoren inden for de sidste 2 år har oplevet, at en opgave er blevet frataget deres faggruppe.

Der er ikke fundet signifikante forskelle på tværs af faggrupper eller arbejdssteder.

Figur 9. Har du inden for de seneste 2 år oplevet, at hele din faggruppe på din arbejdsplads har fået frataget en opgave eller en funktion, som den før varetog?

I alt i Social- og Sundhedssektoren

Antal svar: 2.594.

217 medlemmer har i et åbent kommentarfelt beskrevet de opgaver, som hele deres faggruppe har fået frataget. Heraf er 136 social- og sundhedsassistenter og 66 social- og sundhedshjælpere.

Tre ud af 10 (29 %) skriver ikke konkrete opgaver, de har fået frataget, men nævner i høj grad, at de har fået frataget sygeplejefaglige opgaver, som sygeplejersker nu varetager. Det er især social- og sundhedsassistenter der har skrevet denne type kommentar (de udgør 74 % af svarandelen).

En femtedel (21 %) angiver, at deres faggruppe har fået frataget opgaver med medicin. Det opleves særligt af social- og sundhedsassistenter, hvor en fjerdedel (24 %) har fået frataget denne type opgave.

En femtedel (21 %) angiver også, at deres faggruppe har fået frataget opgaver inden for sygepleje og pleje. Det er mest social- og sundhedshjælpere, som har fået frataget denne type opgave (27 %).

Jeg må ikke længere kontrollere om vand i peg sondeballon er korrekt. For længere tid siden havde jeg også kompetence til at lægge PEG-sonder, men da vi nu har mange social- og sundhedsassistenter, så varetager de opgaven.

Social- og sundhedshjælper, socialpsykiatrien

I Esbjerg Kommune må social- og sundhedshjælpere f.eks. ikke tage blodtryk eller blodsukker. Det gør, at social- og sundhedsassistenten om aftenen skal løbe hurtigere. Det er noget der er frataget os hjælpere, som vi godt kan – i hvert fald os, der er lidt ældre i faget.

Social- og sundhedshjælper, plejehjem/plejecenter/aktivitetscenter

Medarbejderne lavede selv arbejdsplaner, det må vi ikke mere, de bliver fordelt af personale, som ikke har kendskab til tyngden af beboerne.

Social- og sundhedsassistent, plejehjem/plejecenter/aktivitetscenter

Nu skal min faggruppe (social-og sundhedshjælpere) først kompetenceudvikles (som skal dokumenteres) til opgaver, vi før har varetaget uden problemer.

Social- og sundhedshjælper, plejehjem/plejecenter/aktivitetscenter

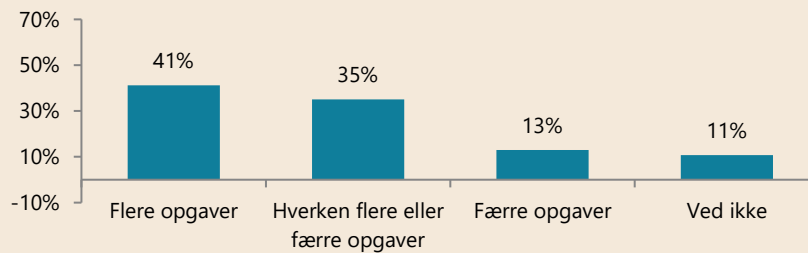
FOAs medlemmer har fået flere opgaver end tidligere

Respondenterne i undersøgelsen er også blevet spurgt, om de oplever, at deres faggruppe generelt har lov til at varetage flere eller færre opgaver end tidligere. Resultatet er vist i figur 10A. Fire ud af ti (41 %) oplever, at deres faggruppe varetager flere opgaver, mens 13 procent oplever, at deres faggruppe varetager færre opgaver. Godt hvert tredje medlem (35 %) har svaret, at deres faggruppe varetager samme mængde opgaver som tidligere.

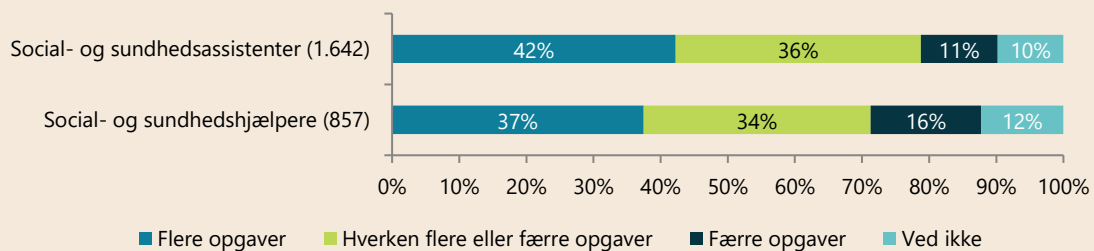
Det er især social- og sundhedshjælpere, der oplever, at deres faggruppe varetager færre opgaver end tidligere (16 %). Dette er signifikant flere end antallet af social- og sundhedsassistenter, hvor 11 procent angiver, at de som faggruppe har fået færre opgaver (se figur 10B).

Figur 10. Oplever du, at din faggruppe har lov til at varetage flere eller færre opgaver eller funktioner end tidligere?

A) I alt i Social- og Sundhedssektoren

B) Opdelt efter faggruppe

Antal svar: 2.594.

Det er særligt ansatte på hospitaler og genoptræningscentre (53 %), der oplever, at de varetager flere opgaver end tidligere. Modsat angiver færre ansatte i ældreplejen både på hjemmeplejen (17 %) og plejecentre (14 %), at de skal løse flere opgaver end tidligere.

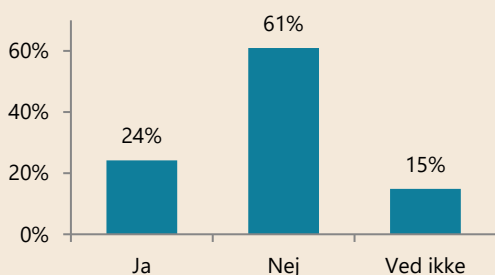
Begrænsning af arbejdsopgaver

Hver fjerde (24 %) respondent oplever, at der er opgaver på deres arbejdsplads, som de ikke må løse, selvom de har kompetencerne til det. Opdeles spørgsmålet på faggruppe gælder det for mere end hver fjerde social- og sundhedsassistent (27 %) og godt hver femte social- og sundhedshjælper (21 %) (se figur 11A og 11B).

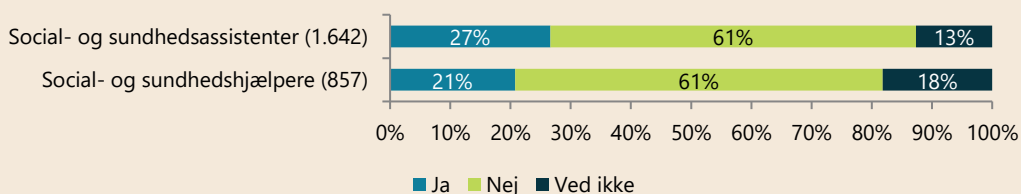
I 2017 blev medlemmerne stillet følgende spørgsmål: "Er der nogen opgaver, som du mener, du godt kunne løse, men som du ifølge din nærmeste leder ikke må løse?". Til det svarede 40 procent "Ja", mens 43 procent svarede "Nej".

Figur 11. Er der opgaver på din arbejdsplads, som du ikke må løse, selvom du har kompetencerne til det?

A) I alt i Social- og Sundhedssektoren

B) Opdelt efter faggruppe

Antal svar: 2.594.

Ud af de medlemmer der svarede, at der er opgaver på deres arbejdsplads, som de ikke må løse, men har kompetencerne til, har 423 personer valgt at uddybe i et åbent kommentarfelt, hvilke opgaver der er tale om. Kommentarerne er afgivet af 285 social- og sundhedsassistenter og 104 social- og sundhedshjælpere.

45 procent af social- og sundhedsassistenterne har givet eksempler på opgaver med medicin, som de ikke må varetage trods deres kompetencer.

Hvad angår opgaver inden for sygepleje og pleje påpeger godt fire ud af 10, at de har kompetencerne til at løse opgaver i denne kategori, men ikke må. Det gælder særligt for de social- og sundhedshjælpere, der har skrevet en kommentar. Blandt dem er det over halvdelen, der har nævnt netop opgaver med sygepleje og pleje.

I tråd med tidligere åbne kommentarfelter skriver 15 procent i brede termer, at de har kompetencer til at udføre opgaver, de ikke må. Her nævnes især sygeplejefaglige opgaver.

Otte procent af kommentarerne nævner opgaver med sonde, som de trods nødvendige kompetencer ikke må varetage.

Med de nye kompetencekort må social- og sundhedshjælpere ikke varetage sondeernæring eller insulin, det er kun os social- og sundhedsassistenter.

Social- og sundhedsassistent, plejehjem/plejecenter/aktivitetscenter

Der er mange opgaver jeg ikke må løse, alle sygeplejefaglige opgaver sættes til sygeplejeklinikker så der er kun hjælperopgaver tilbage, samt rengøring.

Social- og sundhedsassistent, hjemmeplejen

Sygeplejeopgaver må ikke videredelegeres til os, fordi det er en privat virksomhed.

Social- og sundhedsassistent, hjemmeplejen

Specifikke sygeplejeopgaver jeg har kompetencer til at udføre på hospitalet, må ikke udføres i kommunen.

Social- og sundhedsassistent, plejehjem/plejecenter/aktivitetscenter

Nye arbejdsopgaver og kompetenceudvikling

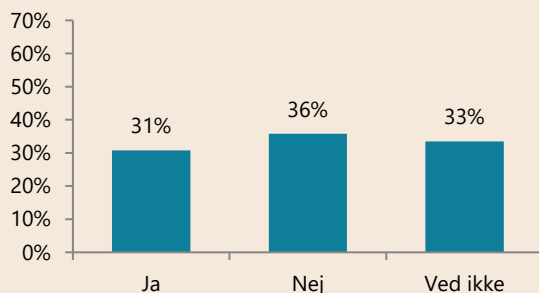
Medlemmerne er også blevet spurgt, om der er arbejdsopgaver, de godt ville varetage, hvis de fik mulighed for kompetenceudvikling. Til det svarer tre ud af 10 (31 %) "Ja", mens lidt mere end hver tredje (36 %) svarer "Nej". Den resterende tredjedel har svaret "Ved ikke" til spørgsmålet.

Der er forskel på andelen af medarbejdere, som vil påtage sig nye arbejdsopgaver afhængig af hvor de arbejder. Det ses i figur 12B. Blandt medarbejdere i hjemmeplejen (37 %) og på hospitaler eller genoptræningstilbud (35 %) gælder det over hver tredje. Omvendt angiver blot 16 procent af de ansatte på special- og handicapområdet, at de er interesseret nye arbejdsopgaver forudsat, at de fik mulighed for kompetenceudvikling.

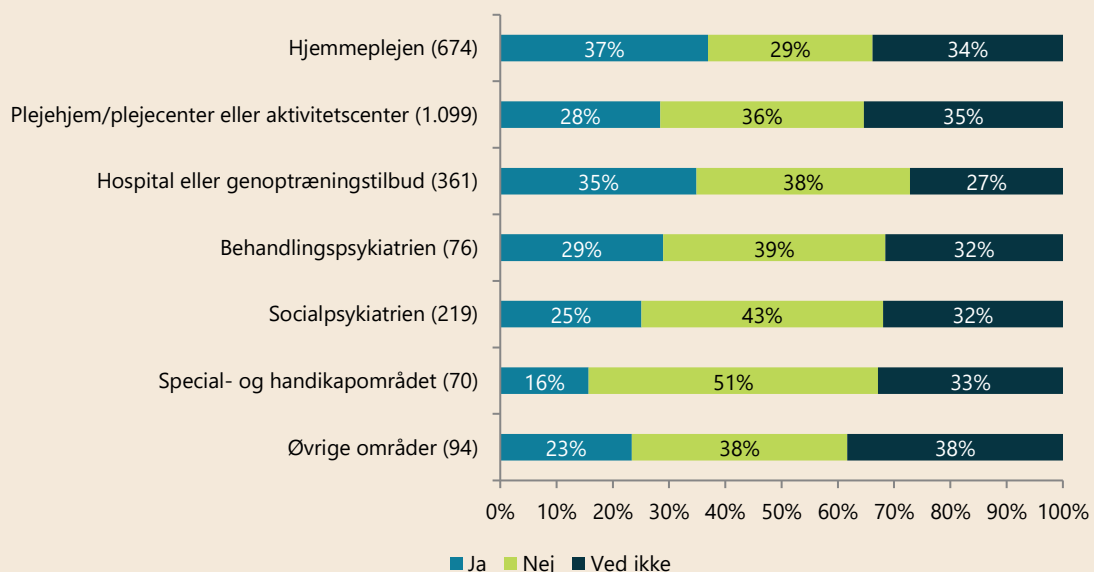
Der er ikke fundet forskelle mellem faggrupperne.

Figur 12. Er der nye arbejdsopgaver, som du kunne tænke dig at varetage, hvis du fik mulighed for kompetenceudvikling?

A) I alt i Social- og Sundhedssektoren

B) Opdelt efter arbejdssted

Antal svar: 2.594

I alt 470 medlemmer har i et åbent kommentarfelt uddybet, hvilke opgaver, de gerne ville varetage, hvis de fik kompetenceudvikling. Af disse er 293 kommentarer skrevet af social- og sundhedsassistenter, mens 146 er skrevet af social- og sundhedshjælpere.

Mere end hver tredje (35 %) kommentar omhandler opgaver vedr. sygepleje og pleje, f.eks. palliative opgaver, sårpleje, IV-behandling og kateterskift. Det er især social- og sundhedshjælpere der angiver dette. 39 procent af dem der har skrevet en kommentar, ønsker denne type opgave. Især for medlemmer der har arbejdssted på et genoptræningstilbud eller rehabiliteringscentre, nævnes opgaver med rehabilitering også.

Mere end hver fjerde (27 %) ønsker at kunne varetage opgaver med medicin. Dette gælder både assistenter og hjælpere. Derudover udtrykker mere end hver tiende social- og sundhedshjælper (11 %) ønske om at kunne bruge sonde.

Ja og nej. Ja, pga. det spændende i mere komplekse opgaver. Nej, da social- og sundhedsassistenter ikke får tidsrammen til det i forhold til sygeplejen.

Social- og sundhedsassistent, hjemmeplejen

Jeg har været uddannet i mange år som hjælper og har ikke brug for så meget nyt, jeg kan en masse allerede, men det er blevet besværligt efter service- og sundhedslov - måske en hurtig opkvalificering til assistent.

Social- og sundhedshjælper, plejehjem/plejecenter/aktivitetscenter

Helt sikkert! Flere social- og sundhedsopgaver som jeg evt. kunne oplæres i, for at hjælpe vores social- og sundhedsassistenter, der har rigtig mange opgaver.

Social- og sundhedshjælper, plejehjem/plejecenter/aktivitetscenter

Medlemmer løser opgaver, der kunne løses af andre faggrupper

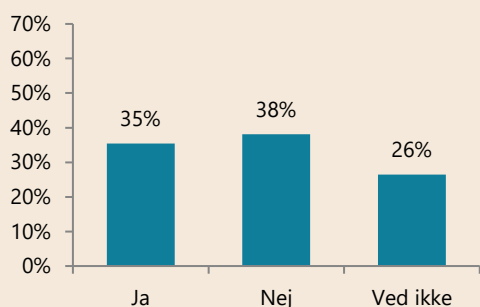
Figur 13A viser, at mere end hver tredje (35 %) af FOAs medlemmer løser opgaver, der kunne løses af andre faggrupper, eventuelt hvis de fik kompetenceudvikling til det. Der ses igen en høj andel af medlemmer, der har svaret "Ved ikke" (26 %).

I figur 13B er spørgsmålet opdelt på faggruppe. Her ses det at 42 procent af social- og sundhedsassistenterne angiver, at de på nuværende tidspunkt løser opgaver, som i fremtiden ville kunne løses af andre faggrupper. For social- og sundhedshjælperne har hver fjerde (24 %) den opfattelse.

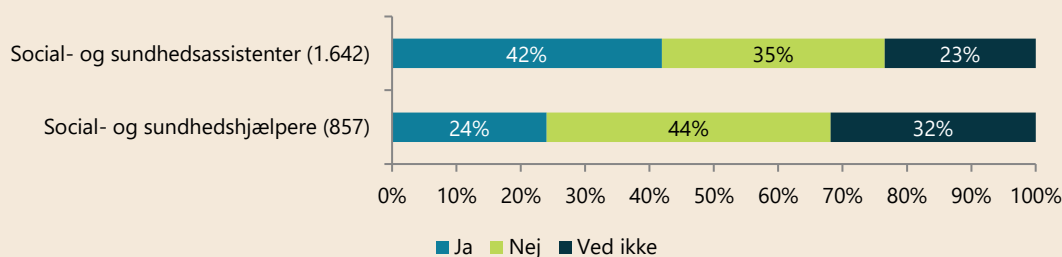
Også på tværs af arbejdsstederne på FOAs områder ses en variation. Det er især i hjemmeplejen (41 %), på plejehjem og aktivitetscentre (38 %), samt på hospitaler og i genoptræningstilbud (33 %), at medlemmerne løser opgaver, der også kunne løses af andre faggrupper.

Figur 13. Udfører du i dag opgaver, som med fordel kunne løses af andre faggrupper, fx hvis de fik den nødvendige kompetenceudvikling?

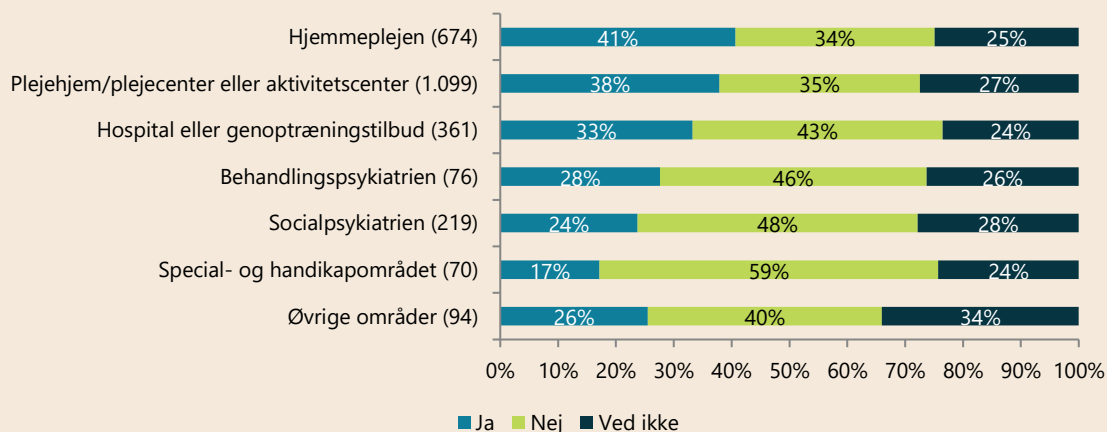
A) I alt i Social- og Sundhedssektoren

B) Opdelt efter faggruppe

C) Opdelt på arbejdssted

Antal svar: 2.594.

Efterfølgende har respondenterne haft mulighed for at uddybe deres svar i et åbent kommentarfelt. Det har i alt 579 valgt at gøre brug af. Af dem er 434 social- og sundhedsassistenter, og 112 er social- og sundhedshjælpere.

Samlet set mener hver tredje (34 %), at andre faggrupper kunne varetage opgaver inden for sygepleje og pleje. Både social- og sundhedsassistenter- og hjælpere nævner her f.eks. øjendryp, personlig pleje og måling af blodsukker.

Samme andel (33 %) påpeger, at andre faggrupper kunne varetage opgaver indenfor rengøring og madlavning. Halvdelen af social- og sundhedshjælperne nævner dette (47 %). Flere skriver, at disse opgaver i stedet burde udføres af rengørings- og køkkenpersonale.

15 procent angiver, at andre faggrupper kunne varetage opgaver med medicinering. 89 procent af dem, som har skrevet dette, er social- og sundhedsassistenter. Flere social- og sundhedsassistenter nævner generelt, at de udfører en del hjælperopgaver som hjælperne kunne løse, samt at hjælperne kunne oplæres i flere assistentopgaver.

Husassistenter burde varetage rengøring og diverse andre opgaver så som opfyldning af linned og fx ordne vasketøj. Så bliver der frigjort SOSU-hænder til faglige opgaver

Social- og sundhedshjælper, plejehjem/plejecenter/aktivitetscenter

Det er meget uhensigtsmæssigt at vi som SOSU-personale skal passe den varme mad i aftenvagten. Det er der ikke den nødvendige tid til. Og mange af os har ikke forstand på madlavning.

Social- og sundhedshjælper, plejehjem/plejecenter/aktivitetscenter

Social- og sundhedshjælpere er ikke så villige til at få nye kompetencer, de tøver en del, blandt andet ift. insulingivning.

Social- og sundhedsassistent, plejehjem/plejecenter/aktivitetscenter

Laver meget socialfagligt arbejde på bostedet. Ofte så meget, pga. personalemangel, så der er alt for lidt tid til de sundhedsfaglige opgaver.

Social- og sundhedsassistent, specialområdet

Alt det der foregår på computeren, kunne en HK'er lave.

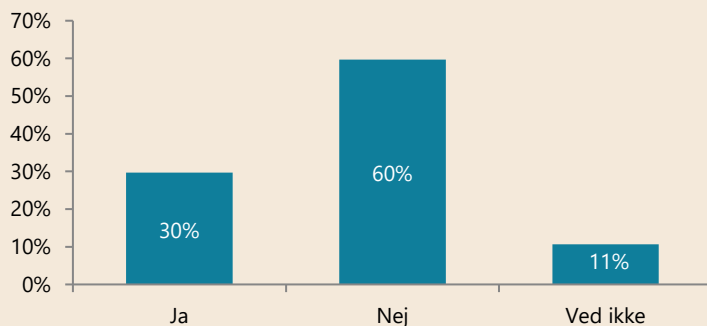
Social- og sundhedsassistent, plejehjem/plejecenter/aktivitetscenter

Opgaveglidning pga. kontinuitet

Respondenterne fra hjemmeplejen er tilmed blevet spurgt, om de har overtaget opgaver fra andre faggrupper for at undgå, at der kom for mange forskellige medarbejdere i borgernes hjem. Af figur 13 fremgår det, at 30 procent har svaret, at de har overtaget opgaver med denne begrundelse.

Figur 13. Er der opgaver på din arbejdsplads, som du har overtaget fra andre faggrupper af hensyn til kontinuiteten hos borgeren?

I alt i hjemmeplejen

Antal svar: 674. Opdelt på faggrupper er svarantallet 672, da nogle af respondenterne hverken er social- og sundhedsassistenter eller social- og sundhedshjælpere.

124 medlemmer, ligeligt fordelt mellem social- og sundhedsassistenter og social- og sundhedshjælpere, har skrevet i det tilhørende åbne kommentarfelt.

Næsten halvdelen (48 %) af alle der skrevet i kommentarfeltet har nævnt, at det de har overtaget fra andre faggrupper, er sygepleje- og plejeopgaver.

Nogle sygeplejersker er gode til selv at foreslå, at overtage mine opgaver, hvis de skal komme i hjemmet næsten samtidig med mig. Nogle sygeplejersker er gode til at videregive opgaver til mig, som de ved jeg kan løse. Det optimale var, at driften så det som sin fornemmeste opgave, at tænke på borgeren, tiden og økonomien i, at lægge nogle flere besøg på den samme person. Det sker også lidt for ofte at driften ikke er opmærksom på, at de sætter ufaglærte til at udføre opgaver, de enten ikke er oplært i eller har frasagt sig.

Social- og sundhedshjælper, hjemmeplejen

Ja, jeg skifter smerteplaster på min faste borger, så der ikke behøver at komme en social- og sundhedsassistent.

Social- og sundhedshjælper, hjemmeplejen

Metode

Indsamlingsperiode

Undersøgelsen er gennemført i perioden 31. marts til 17. april 2023.

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet i en spørgeskemaundersøgelse udsendt til FOAs elektroniske medlemspanel. Der blev udsendt én påmindelse til deltagerne. Undersøgelsen vedrørte også andre emner end opgaveglidning.

Målgruppen

Målgruppen for omtalte emne af undersøgelsen er FOAs erhvervsaktive medlemmer. Da det kun er et udsnit af disse medlemmer, der har deltaget i undersøgelsen, er alle analyser forbundet med en statistisk usikkerhed. Alle sammenhænge og forskelle, der beskrives i teksten, er testet statistisk signifikante på et signifikansniveau på minimum 95 %. Hermed kan vi med minimum 95 % sikkerhed sige, at der er tale om statistisk sikre sammenhænge og forskelle og ikke blot tilfældigheder. Fremhæves forskelle i teksten, som ikke er statistisk sikre, vil det blive kommenteret.

Antal besvarelser og svarprocent

I alt blev 14.591 medlemmer inviteret til undersøgelsen. Samlet set gennemførte 5.424 medlemmer svarende til 37 procent undersøgelsen. I alt besvarede 2.594 medlemmer fra målgruppen spørgsmålene om opgaveglidning.

Repræsentativitet og vægtning af data

Stikprøven er undersøgt for repræsentativitet på parametrene tillidshverv og alder. Repræsentativitetsanalysen viste, at unge under 30 år og medlemmer i alderen 30-39 år er underrepræsenterede, mens medlemmer i aldersgrupperne 50-59 år og 60 år og derover er overrepræsenterede. Stikprøven er repræsentativ på medlemmer i alderen 40-49 år. Medlemmer med tillidshverv (dvs. tillidsrepræsentanter, fællestillidsrepræsentanter og arbejdsmiljø-repræsentanter) er overrepræsenterede i stikprøven, mens medlemmer uden tillidshverv er underrepræsenterede.